

- є можливість вибрати платити чи не платити цей вид податку, купуючи або відмовляючись від придбання відповідних товарів і послуг, які підлягають оподаткуванню цим податком;

Найголовніший позитивний момент в непрямих податках - його прихованість, потенційні платники податків можуть і не здогадуватися про те, що вони платять цей вид збору. За допомогою прихованих непрямих податків можливо добре підняти і підтримувати ціну товарів, які мають малу собівартість.

Непрямі податки також мають кілька мінусів, а саме:

- непостійні для поповнення бюджету держави;
- на стягування їх потрібно набагато більше адміністративних витрат;
- згубно впливають на малий бізнес.

Підводячи підсумки прямої і непрямой системи оподаткування можна зробити такі висновки: людство придумало систему оподаткування, а також різні види податкових зборів. Всі податкові збори поділяються на прямі і непрямі.

Аналізуючи зазначені вище недоліки і переваги прямих і непрямих бюджетних зобов'язань можна сказати, що вони здатні як покращувати існування населення, так і погіршувати його. Критерієм відмінності між ними є статус платника податків, який повинен сплачувати такі платежі до державного бюджету, як того вимагає законодавство.

Література:

1. Клокар О. О. Податкова система : навч. посібник. Львів: Сполом, 2016. 487 с.

ОПОДАТКУВАННЯ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ

*Пакуліна А.А., к. е. н., доцент,
Гуца Я.С.*

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Податки – це платежі, які в обов'язковому порядку сплачують в бюджет держави юридичні та фізичні особи – підприємства, організації, громадяни.

На сьогоднішній день податки дуже різноманітні за видами і утворюють досить розгалужену сукупність. Податки діляться на різноманітні групи за багатьма ознаками: за характером податкового вилучення (прямі і непрямі); за рівнем управління (федеральні, регіональні, місцеві, муніципальні); за суб'єктами оподаткування (податки з юридичних і фізичних осіб); за об'єктами оподаткування (податки на товари та послуги, податки на доходи, прибуток, приріст ринкової вартості капіталів, податки на нерухомість і майно і т. д.); за цільовим призначенням податку (загальні, спеціальні) [1].

Податки бувають двох видів. Перший вид – податки на доходи і майно. Другий вид – податки на товари і послуги: податок з обороту – в більшості

розвинених країн замінений податком на додану вартість. Це непрямі податки. Непрямі податки – податки на товари та послуги, що встановлюються у вигляді надбавки до ціни товарів, до тарифів, послуг і видів діяльності.

Непрямий податок (податок з обороту) в основному реалізується в цінах на товари тривалого користування, предмети одягу, алкогольні напої та тютюнові вироби і фактично являють собою податок на ті групи населення, які більше купують оподатковувані товари.

У країнах ринкової економіки непрямі податки відіграють значну роль в податковому регулюванні і формуванні доходів держави. Історично основним видом непрямих податків був акциз. У більшості країн чітко виділені наступні акцизні групи товарів: алкогольні напої, тютюнові вироби, бензин і інші види нафтопродуктів, легкові автомобілі та коштовності.

Подальший розвиток непрямих оподаткування призвів до появи податку з обороту (універсального акцизу), який в деяких країнах сформувався в податок на продаж, як правило, споживчих товарів і в податок на додану вартість, що утворюється на кожній стадії виробництва або обігу.

У країнах ЄС широко застосовується податок на додану вартість, який унормовує більше половини всіх надходжень до бюджету від непрямих податків. До переваг даного виду податку відносяться:

- універсальність підходу до податкової шкали, процесом обчислення і процедурам вилучення;
- спрощення контролю за рухом товарів і послуг, за витратами;
- стимулювання експорту.

На відміну від прямих даних вид податку надходить регулярно і рівномірно в казну держави.

Аналіз систем розвитку непрямих оподаткування в країнах з ринковою економікою призводить до наступних висновків. У складі різноманітних видів товарів і послуг виділяється група акцизних товарів, а також ряд товарів тривалого користування і розкоші. До цих товарів застосовується особливий індивідуальний порядок оподаткування.

Для інших видів товарів і послуг, перш за все споживчого призначення, застосовується податок на продаж (або з обороту). Це дозволяє, крім вилучення додаткових доходів, контролювати процеси виробництва і реалізації, тим самим збільшуючи можливість впливу на економіку і отримання додаткової інформації про господарські процеси.

Розширюється сфера використання податку на додану вартість, як універсального виду непрямих оподаткування. Останні два види податків спрощують процес розподілу доходів між різними органами влади на пайовій основі і забезпечують відомий автоматизм податкових надходжень.

Індивідуальні акцизні податки вимагають попереднього визначення списку товарів і компетенції різних рівнів влади. Державні податки встановлюються і стягуються центральними органами влади. Місцеві податки встановлюються і стягуються місцевими органами влади на відповідній території [2].

Взаємовідносини між органами влади засновані на розподілі компетенції в області податкового регулювання між ними. Загальні податки знеособлені і надходять в єдину касу держави, яке і визначає подальшу порядок їх застосування, як правило, на загальнодержавні заходи.

Спеціальні (цільові) податки використовуються для строго визначених функцій. Наприклад, кошти державного страхування практично у всіх державах використовуються тільки на соціальне забезпечення (пенсії) і соціальне страхування.

Різноманітність залежить від типів (суб'єктів) господарської діяльності і їх організації. У будь-якому випадку виділяють чотири сектори, які розрізняються між собою не тільки способом господарської діяльності, а й особливостями податкового регулювання: державний сектор; комерційний сектор; фінансовий сектор; населення.

Прямі податки важко перенести на споживача. У тому числі найлегша справа з податками на землю і на іншу нерухомість: вони включаються в орендну і квартирну плату, ціну сільськогосподарської продукції.

Непрямі податки переносяться на кінцевого споживача в залежності від ступеня еластичного попиту на товари і послуги, оподатковувані цими податками. Чим менш еластичний попит, тим більша частина податку перекладається на споживача. Чим менш еластична пропозиція, тим менша частина податку перекладається на споживача, а велика сплачується за рахунок прибутку. У довгостроковому плані еластичність пропозиції зростає, і на споживача перекладається дедалі більша частина непрямих податків.

Література:

1. Єфименко Т. І. Актуальні питання сучасних стратегій реформування податкових систем. *Фінанси України*. 2013. №3. С. 7–26.
2. Гетманцев Л. О., Форсюк В. Л., Беліцький І. С. Теорія, принципи та історія податку. Правовий аспект: наук.- практ. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2015. 496 с.

ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

*Пакуліна А. А., к.е.н, доцент
Демакова Д. Ю.*

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Забруднення навколишнього середовища – одна з глобальних проблем сучасності. Всі без винятку економічно розвинені країни усвідомлюють її небезпека і значимість, вживають заходів щодо поліпшення екологічної ситуації в усьому світі. Так, наприклад, 25 вересня 2015 року на Генеральній Асамблеї ООН була схвалена Порядок денний в галузі міжнародного розвитку на період після 2015 року. Серед інших важливу роль відіграють мети по боротьбі зі зміною клімату, збереження океанів, захисту і відновлення